

World TB day 2018

WANTED: LEADERS FOR A TB-FREE WORLD (You can make history. End TB)

คุณคือผู้นำ แห่งการยุติวัณโรค เพื่อเมืองไทยปลอดวัณโรค

.....

แผนการดำเนินงาน

กิจกรรมการรณรงค์วันวัณโรคสากล ประจำปี 2561

วัณโรคเป็นโรคติดต่อสำคัญที่ยังเป็นปัญหาสาธารณสุขไทย เป็น ๑ ใน ๑๔ ประเทศที่ปัญหาวัณโรคสูงที่สุดในโลกใน ๓ กลุ่ม คือมีผู้ป่วยวัณโรคสูง มีผู้ป่วยวัณโรคที่ติดเชื้อเอชไอวีสูง และมีผู้ป่วยวัณโรคดื้อยาหลายขนานสูง เป็นสาเหตุสำคัญของการป่วยกว่า ๑๒๐,๐๐๐ รายต่อปี และการตายกว่า ๑๒,๐๐๐ รายต่อปี ที่สำคัญยังก่อให้เกิดเป็นวัณโรคดื้อยาหลายขนานที่คาดว่าอาจมีมากถึง ๔,๕๐๐ รายในประเทศไทย แต่ปัจจุบันการรายงานจำนวนผู้ป่วยนั้นมีประมาณร้อยละ ๖๒.๙ จากที่คาดการณ์เท่านั้น กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุขได้ตระหนักถึงปัญหานี้มาโดยตลอด จึงได้ดำเนินงานควบคุมวัณโรคโดยต้องอาศัยเครือข่ายการประสานความร่วมมือของหน่วยงาน และสถานบริการสาธารณสุขทุกระดับทั้งภาครัฐและเอกชนในการมีส่วนร่วมในการควบคุมวัณโรค เพื่อให้การดำเนินงานวัณโรค ได้แก่ การค้นหา การรักษา การส่งต่อ การรายงานข้อมูลผู้ป่วย รวมถึงการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้วัณโรคสู่ประชาชน เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการควบคุมวัณโรคเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และได้มาตรฐานการดำเนินงานวัณโรคแห่งชาติ และเป็นที่ยอมรับในระดับสากล การดำเนินงานวัณโรคนอกจากจะเร่งรัดให้หน่วยบริการสาธารณสุขมีบริการที่เป็นมาตรฐานแล้ว ยังมีความจำเป็นต้องดำเนินการส่งเสริมการให้ความรู้แก่ผู้ป่วย ครอบครัวและชุมชน เพื่อให้ประชาชนในชุมชนมีความรู้และตระหนักถึงการป้องกัน การรักษา และสร้างเสริมสุขภาพที่ยั่งยืนของตนเอง ครอบครัวตลอดจนในชุมชนให้ปลอดภัยจากวัณโรค

วันที่ ๒๔ มีนาคม ค.ศ. ๑๘๘๒ ดร.โรเบิร์ต คอช (Dr. Robert Koch) ประกาศการค้นพบสาเหตุโรควัณโรคคือเชื้อแบคทีเรีย Tubercle bacillus เป็นครั้งแรก ซึ่งขณะนั้นวัณโรคแพร่กระจายทั่วยุโรปและอเมริกา และเป็นสาเหตุการเสียชีวิต ๑ ใน ๗ ของประชากร การค้นพบของเขาจึงช่วยเบิกทางการวิเคราะห์คิดค้นวิธีรักษาวัณโรค ต่อมาในปี ค.ศ.๑๙๘๒ ในโอกาสครบรอบ ๑๐๐ ปีการประกาศของเขา สหพันธ์องค์กรต่อต้านวัณโรคและโรคปอดนานาชาติ (IUATLD: International Union Against Tuberculosis and Lung Disease) เสนอให้กำหนด ๒๔ มีนาคม ของทุกปีเป็น วันวัณโรคโลก (World TB Day) อย่างเป็นทางการ เพื่อย้ำเตือนให้ประชากรทั่วโลกตระหนักว่าวัณโรคยังคงระบาดทั่วโลก เป็นสาเหตุการเสียชีวิตกว่า ๑.๗ ล้านคนต่อปี และร่วมกันต่อต้านวัณโรค องค์การอนามัยโลกร่วมกับ IUATLD และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ช่วยกันรณรงค์ให้ทั่วโลกเห็นความสำคัญและรณรงค์ป้องกันร่วมกันต่อต้านวัณโรค

วันวัณโรคสากลปี พ.ศ. ๒๕๖๑ นี้ ทาง Stop TB Partnership และองค์กรต่างๆระดับนานาชาติได้ใช้ Theme เพื่อเป็นข้อความสื่อไปถึงทุกภาคส่วนร่วมกันรณรงค์ไปในทิศทางเดียวกัน คือ *WANTED : LEADERS FOR A TB-FREE WORLD (You can make history. End TB)* โดย Theme ภาษาไทย คือ

"**คุณคือผู้นำ แห่งการยุติวัณโรค เพื่อเมืองไทยปลอดวัณโรค**" โดยมีความหมายว่า "เราต้องการเห็นการเกิดของผู้นำในการยุติปัญหาวัณโรค ทุกๆคน ทุกๆภาคส่วนร่วมมือกัน สร้างผู้นำ สร้างความเข้มแข็ง เกิดผู้นำที่เข้มแข็งในการดำเนินงานตามแผนงานวัณโรคแห่งชาติ" และมี Key message "**ค้นให้พบ จบด้วยหาย**" สำหรับภาคีเครือข่ายการควบคุมป้องกันโรคทุกระดับทั้งภาครัฐและเอกชน ต้องค้นหาผู้ป่วยที่ยังไม่เข้าสู่ระบบ และรักษาผู้ป่วยให้หายขาด และเพื่อเป็นการย้ำถึงแผนปฏิบัติการระดับชาติด้านการต่อต้านวัณโรค ยกระดับเป้าหมายไปสู่การยุติการระบาดของวัณโรค ให้อัตราป่วยรายใหม่ลดเหลือน้อยกว่า ๑๐ ต่อแสน ใน ๒๐ ปีข้างหน้า (พ.ศ.๒๕๗๙) และ Key message "**วัณโรค รู้เร็ว รักษาหาย ไม่แพร่กระจาย**" สำหรับการรณรงค์ให้ประชาชนทั้งประเทศ เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เหมาะสมในการควบคุมป้องกันวัณโรค นับเป็นความท้าทายในการผลักดันยุทธศาสตร์วัณโรคให้เข้มข้นและมีประสิทธิผล และเพื่อส่งเสริม สร้างกระแสให้ประชาชนเกิดการรับรู้ ตื่นตัว ตระหนักและมีความรู้ในการดูแลสุขภาพเพื่อป้องกันวัณโรค ตลอดจนสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่างๆ ในการดำเนินงานควบคุม ป้องกันและแก้ไขปัญหาวัณโรค อันจะนำไปสู่จุดมุ่งหมายอันสูงสุด (Vision) คือ TB-Free Thailand For TB-Free World "เมืองไทยปลอดวัณโรค เพื่อโลกปลอดวัณโรค" ต่อไป

ประเด็นการรณรงค์

Theme

WANTED: LEADERS FOR A TB-FREE WORLD (You can make history. End TB)

คุณคือผู้นำ แห่งการยุติวัณโรค เพื่อเมืองไทยปลอดวัณโรค

Key message

๑."**ค้นให้พบ จบด้วยหาย**" คือการเร่งรัดการค้นหาผู้ป่วยวัณโรค โดยเพิ่มโอกาสการเข้าถึงการวินิจฉัยแก่ประชากรกลุ่มเสี่ยงต่างๆ ได้แก่

๑. **กลุ่มผู้สัมผัสใกล้ชิดผู้ป่วยวัณโรค** โดยต้องเอกซเรย์ทรวงอกผู้สัมผัสใกล้ชิดรายใหม่ทุกรายและคัดกรองอาการที่สงสัยเข้าได้กับวัณโรคเพื่อเอกซเรย์ทรวงอกเพิ่มเติม ในผู้สัมผัสใกล้ชิดรายเก่า ปีละ ๑ ครั้ง เป็นเวลา ๒ ปี

๒. **กลุ่มผู้ต้องขังในเรือนจำ** โดยเอกซเรย์ทรวงอกผู้ต้องขังรายใหม่ทุกรายภายใน ๑ เดือน และคัดกรองอาการเพื่อที่จะเอกซเรย์ทรวงอกเพิ่มเติมสำหรับผู้ต้องขังรายเก่าทุกราย ทุก ๖ เดือน

๓. **กลุ่มบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข** โดยเอกซเรย์ทรวงอกบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขทุกรายอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๔. **กลุ่มผู้ติดเชื้อเอช ไอ วี** โดยเอกซเรย์ทรวงอกผู้ติดเชื้อเอชไอวีรายใหม่ทุกราย และคัดกรองอาการผู้ติดเชื้อเอชไอวีรายเก่าทุกครั้งที่มาตามนัด หากมีอาการสงสัยที่เข้าได้กับวัณโรคให้เอกซเรย์ทรวงอกทุกราย

๕. **กลุ่มผู้สูงอายุ** โดยต้องเอกซเรย์ทรวงอกอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง ให้กับผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ ๖๕ ปีขึ้นไปที่มีโรคอื่นร่วมด้วย เช่น โรคหลอดลมอุดกั้นเรื้อรัง โรคเบาหวาน เป็นต้น

๖. **กลุ่มผู้ป่วยโรคเบาหวาน** โดยต้องเอกซเรย์ทรวงอกอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง ให้กับผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ไม่สามารถควบคุมค่าน้ำตาลในกระแสเลือดได้ (ค่า HbA1C≥ 7 และ FBS≥ 140)

๗. **กลุ่มแรงงานต่างด้าว** โดยต้องเอกซเรย์ทรวงอกอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง ให้กับแรงงานต่างด้าวที่ขึ้นทะเบียนแรงงานทุกราย และการรักษาผู้ป่วยวัณโรคทุกรายให้หายขาด โดยใช้เทคนิคการดูแลรักษาผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง Patient Centered Care และ DOT และส่งเสริมให้ประชาชนมีพฤติกรรมที่ประเมินตนเองสามารถคัดกรองวัณโรคเบื้องต้นได้ ตลอดจนประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการรักษา การป้องกันวัณโรค ลดการรังเกียจตีตรา ในผู้ป่วยวัณโรค

๒. "**รู้เร็ว รักษาหาย ไม่แพร่กระจาย**" เป็น Key message สำหรับประชาชน โดยอยากให้ประชาชนรีบตรวจหาวัณโรคให้เร็วที่สุด เมื่อมีอาการที่เข้าได้กับวัณโรค เพื่อไม่เป็นการ Delay Treatment และต้องการให้ทราบว่าวัณโรคสามารถรักษาให้หายได้ ตลอดจนถ้าสามารถรู้ว่าป่วยเป็นวัณโรคได้เร็ว และทำการรักษาได้เร็วก็สามารถลดการแพร่กระจายเชื้อไปสู่คนอื่นได้เร็ว ลดการป่วยเป็นวัณโรคของคนอื่นๆต่อไป

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายหลัก

ประชากรกลุ่มเสี่ยง ได้แก่ กลุ่มผู้สัมผัสใกล้ชิดผู้ป่วยวัณโรค ผู้ต้องขังในเรือนจำ บุคลากรสาธารณสุข (Health care workers/community care workers) ผู้สูงอายุ พนักงานขับรถโดยสารสาธารณะ กลุ่มผู้ป่วยโรคร่วมต่างๆ (HIV,DM,COPD,Silicosisฯลฯ) กลุ่มชาติพันธุ์ตามเขตชายแดน แรงงานต่างด้าว ผู้อาศัยในชุมชนแออัด ผู้ป่วยวัณโรค เป็นต้น

กลุ่มเป้าหมายรอง

ประชาชนทั่วไป

กิจกรรม

ส่วนกลาง

๑. สร้างกระแสการรับรู้ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ
๒. ออกแบบและผลิตสื่อต้นแบบ และสนับสนุนภาคีฯ เพื่อจัดกิจกรรมในหน่วยงาน
๓. จัดกิจกรรมร่วมกับภาคีฯ เพื่อให้ความรู้กับกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ
๔. จัดกิจกรรมรณรงค์วันวัณโรคสากล

๔.๑ วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๑ ร่วมกับมูลนิธิมูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทยและองค์กรภาคีเครือข่ายหลักจัดกิจกรรม เดินวิ่งการกุศล Charity TB Run ๒๐๑๘ ณ กระทรวงสาธารณสุข โดยมีกลุ่มเป้าหมายประชาชนทั่วไป

๔.๒ จัดกิจกรรมแถลงข่าว ในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๑ โดยร่วมกับองค์กรภาคีเครือข่ายหลักในการจัดกิจกรรมในส่วนกลาง ณ โรงแรมสยาม เคมปินสกี้ กรุงเทพ เพื่อกระตุ้นให้เกิดกระแสความร่วมมือ ค้นหา รักษา ป้องกัน เพื่อการควบคุมป้องกันวัณโรคของทุกภาคส่วน โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธาน และมีผู้แทนจากองค์กรภาคีเครือข่ายต่างๆ เข้าร่วม ได้แก่ WHO, สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ, กรมราชทัณฑ์, กรุงเทพมหานคร, กรมควบคุมโรค, สมาคมปราบวัณโรคแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์, ภาคส่วน NGO เป็นต้น

๔.๓ วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๑ ร่วมกับองค์กรภาคีเครือข่ายจัดกิจกรรมในส่วนกลางในโครงการ "ผู้ขับขี่ปอดสะอาด ปราศจากวัณโรค" ณ ท่าอากาสยานสุวรรณภูมิ จังหวัดสมุทรปราการ โดยมี อธิบดีกรมควบคุมโรค เป็นประธาน

๔.๔ วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๑ ร่วมกับสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร และองค์กรภาคีเครือข่ายหลักในการจัดกิจกรรมในส่วนกลาง ณ สถานีรถไฟหัวลำโพง กรุงเทพมหานคร โดยมีกลุ่มเป้าหมายประชาชนทั่วไป

ส่วนภูมิภาค

จังหวัดที่ดำเนินงานภายใต้การบริหารของส่วนภูมิภาค สำนักงานป้องกันควบคุมโรคทุกเขต ร่วมจัดกิจกรรมวันวัณโรคสากลในระดับเขตและจังหวัด โดยใช้งบประมาณตามแผนกิจกรรมร่วมกัน ทั้งสำนักงานป้องกันควบคุมโรค สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และองค์กรภาคีเครือข่ายในระดับพื้นที่ โดยมีกิจกรรมหลักดังนี้

๑. จัดกิจกรรมรณรงค์ในระดับพื้นที่ตามแนวทางการรณรงค์ประจำปี ๒๕๖๑
๒. เน้นในกลุ่มเป้าหมายประชากรกลุ่มเสี่ยง ได้แก่ ผู้ต้องขังในเรือนจำ กลุ่มผู้ป่วยโรคร่วมต่างๆ (HIV,DM, COPD, Silicosis ฯลฯ) ผู้สัมผัสใกล้ชิดผู้ป่วยวัณโรค บุคลากรสาธารณสุข (Health care

workers/community care workers) ผู้สูงอายุ กลุ่มชาติพันธุ์ตามเขตชายแดน แรงงานต่างด้าว ผู้อาศัยในชุมชนแออัด ผู้ป่วยวัณโรค เป็นต้น

๓. ถ่ายทอดแผนการรณรงค์และแนวทางรณรงค์ไปยังพื้นที่ระดับ จังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๔. ชี้แจงทำความเข้าใจกับ อสม.เพื่อเตรียมความพร้อมในการรณรงค์ โดยร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่ที่รับผิดชอบร่วมกับเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลที่เกี่ยวข้อง

****

